

بررسی خصوصیات اپیدمیولوژیک بیماران مبتلا به سرطان معده بستری در بیمارستان

شهدا تجریش طی سالهای ۱۳۸۴ - ۱۳۷۸

*دکتر شاهرخ ابروانی^۱، دکتر شهریار صادقی^۲

چکیده

سابقه و هدف: سرطان معده از سرطانهای شایع دستگاه گوارش فوقانی است. با توجه به وضعیت خاص آناتومیکی معده از نظر حجم و غدد لنفاوی وسیع اطراف آن، سرطان معده هم دیر علامت می دهد و هم به سرعت به ارگانهای مجاور دور و نزدیک خود دست اندازی می کند و این دو امر مهم موجب گردیده است که بیماران در مراحل پیشرفته خود مراجعه کنند در این هنگام با درگیری وسیع شبکه لنفاوی غیر قابل درمان می باشد.

مواد و روشها: در این مطالعه توصیفی به صورت مجموع موارد، پرونده های ۴۰۰ بیمار مبتلا به سرطان معده از سال ۱۳۷۸ تا سال ۱۳۸۴ در مرکز آموزشی درمانی شهداء تجریش مورد بررسی قرار گرفت و سپس داده های استخراج شده در چک لیست ثبت و از طریق برنامه نرم افزاری SPSS نسخه ۱۱/۵ وارد رایانه گردیده و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: میانگین سن بدست آمده $63/5 \pm 11$ سال و آدنوکارسینوم با $96/8\%$ شایع ترین سرطان معده و از بین علائم بیماران درد اپی گاستر ($67/2\%$) و کاهش وزن ($66/7\%$) شایع ترین علائم بیماران بود. قسمت آتر معده با (43%) شایع ترین محل تومور در معده بود. از بین علائم بیماران دیسفاژی و بی اشتها بی ارتباط معنی داری با پیش آگهی داشته ($P < 0/05$) و از نظر محل تومور، تومورهای پرگزیمال ارتباط معنی داری با بقا بیماران داشته است ($P < 0/05$).

نتیجه گیری: نتایج بدست آمده نشان می دهد که بیمارانی که درد اپی گاستر و بی اشتها داشته از بقیه بیماران پیش آگهی بدتری داشتند. در ضمن تومورهای قسمت پرگزیمال پیش آگهی را بدتر می کند و عمل جراحی سبب توتال گاسترکتومی از نظر پیش آگهی در بین سایر روش های جراحی بهترین پیش آگهی را دارد.

کلمات کلیدی: آدنوکارسینوم معده، سرطان معده، گاسترکتومی

مقدمه

قرن بیستم بوده است. معمولاً مردان ۲ برابر بیشتر از زنان دچار سرطان معده می شوند. در مناطق جغرافیائی با بروز پائین سرطان معده، میانگین سن بیماران در زمان تشخیص ۶۰ سال می باشد و در مناطق با بروز بالا میانگین پایین تر است به عنوان مثال در ژاپن ۵۵ سال است (۴ و ۳).

از نظر اپیدمیولوژی کارسینوم معده به دو گروه اصلی تقسیم می شود:

۱- نوع روده ای (Intestinal type)

۲- نوع منتشر (Diffuse type)

سرطان معده از سرطانهای شایع دستگاه گوارش فوقانی است که به علت وضعیت خاص آناتومیکی خود از نظر حجم و غدد لنفاوی وسیع اطراف آن هم دیر علامت می دهد و هم زود به ارگانهای مجاور دور و نزدیک خود دست اندازی می کند و این دو امر مهم موجب گردیده که بیماران در مراحل پیشرفته خود مراجعه کنند در اینصورت با شبکه وسیع لنفاوی خود غیر قابل درمان بشوند (۲، ۱).

در این میان آدنوکارسینوم معده یکی از علل مهم مرگ و میرد

۱- استادیار، دانشگاه علوم پزشکی ارتش جمهوری اسلامی ایران، دانشکده پزشکی، گروه گوارش، مرکز آموزشی درمانی ۵۰۱ (*نویسنده مسئول)

۲- دکترای حرفه ای پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ارتش جمهوری اسلامی ایران
www.SID.ir

روش های جراحی ، جراحی توتال گاسترکتومی (۲۱٪) ، ساب توتال گاسترکتومی (۲۳٪) و غیر قابل رزکت (۴۴٪) بود. در عین حال عدم رضایت بیمار ۱۳٪ مشاهده شد.

جدول ۱ - فراوانی انواع سرطان معده در بیماران مورد بررسی

نوع کانسر	درصد فراوانی
آدنوکارسینوم	۳۸۷(۹۶/۸)
لنفوم	۶ (۱/۵)
تومور استرومال	۲(۱>)
تومور کارسینوئید	۱(۱>)
سرطان سلولهای سنگفرشی	۲(۱>)
آدنواسکواموس	۱(>)
لیپوسارکوم	۱(۱>)

در این مطالعه در بین علائم بیماران تنها دیسفاژی و بی اشتها بی رابطه معنی داری را با بقاء یک ساله بیماران نشان دادند. (جدول ۲).

جدول ۲ - رابطه بقای زیر یکسال و بالای یک سال بیمار با شکایات وی

	دیسفاژی*		بی اشتها بی †	
	داشتند	نداشتند	داشتند	نداشتند
بقای زیریکسال	۱۰۰٪	۷۷/۹٪	۸۷/۶٪	۷۶/۶٪
بقای بالای یکسال	۰	۲۲/۱٪	۱۲/۴٪	۲۳/۴٪

*P=0.001 †P=0.039

از بین محل های درگیر معده توسط سلول های تومورال ، قسمت پروگزیمال معده (ناحیه فوندوس و کاردیا) بود که ارتباط معنی داری با پیش آگهی در بیماران داشت از بین روش های جراحی تنها ساب توتال گاسترکتومی بود که با پیش آگهی ارتباط معنی داری داشت. (جدول ۳) ($P < 0.001$) و در بررسی مصرف سیگار ، الکل و گروه های خونی ارتباط معنی داری با پیش آگهی پیدا نشد.

در نهایت بیمارانی که تومورهایشان غیر قابل رزکت بود ولی یک روش جراحی تسکینی (Palliative) روی بیماران انجام

نوع روده ای در مناطق جغرافیایی با بروز بالای کارسینوم بیشتر دیده می شود در صورتیکه نوع منتشر با همان شیوع یکسان در تمام جهان دیده می شود. کاهش میزان کارسینوم معده در جهان از سال ۱۹۶۰ اتفاق افتاده است که این کاهش در نوع روده ای بوده و بعضی از مطالعات نشان می دهند که کاهش کانسر معده در اثر کاهش میزان کارسینوم های ناحیه دیستال معده می باشد در صورتیکه بروز کارسینوم در پروگزیمال معده و ناحیه اتصال مری به معده هم چنان ثابت مانده و یا حتی افزایش پیدا کرده (۵).

مواد و روش ها

این مطالعه از نوع توصیفی (مرور موارد) می باشد. محیط مطالعه بیماران مبتلا به سرطان معده بستری در بیمارستان شهداء شهر تهران از سال ۱۳۷۸ تا ۱۳۸۴ می باشد. جامعه هدف بیماران مبتلا به سرطان معده که ، تشخیص آنها از طریق گزارش آسیب شناسی مسجل شده است می باشد و با روش نمونه گیری غیر تصادفی (از روی پرونده بیماران) کلیه پرونده های موجود که معیارهای مطالعه را داشته مورد بررسی قرار گرفت. تعداد نمونه های مورد بررسی ۴۰۰ بیمار بود. اطلاعات بدست آمده پس از مطالعه و تنظیم Code sheet ورود به کامپیوتر توسط نرم افزار SPSS مورد آنالیز قرار گرفت. در این مطالعه $P < 0.05$ معنی دار تلقی شده است.

یافته ها

در این مطالعه میزان فراوانی جنسی به ترتیب مرد ۲۸۵ مورد (۷۱/۳٪) و زن ۱۱۵ مورد (۲۸/۸٪) بود و میانگین سن بیماران سال بود. و از بین علائم (شکایات) بیماران درد اپی گاستر با ۶۷٪ ، کاهش وزن با ۶۶٪ و بی اشتها بی با ۴۲/۲٪ شایع ترین علائم بیماران و آسیت با ۸٪ و لنفادنوپاتی با ۴٪ نادرترین علائم بیماران بود. در این مطالعه آدنوکارسینوم با ۹۶/۸٪ شایع ترین بدخیمی معده بود (جدول ۱).

از نظر حمل تومور آنتر ۴۳٪ ، کاردیا با ۲۷٪ و انحنای کوچک با ۲۳٪ بیشترین محل درگیری و انحنای بزرگ با ۶٪ و Linitis plastica با ۶/۵٪ کمترین درگیری را نشان دادند و از نظر

می‌باشد و از نظر محل درگیری تومور شایع‌ترین محل درگیر سلولهای تومورال در این مطالعه ناحیه آنتر بوده با ۴۲٪ که کتب مرجع این رقم ۳۰٪ ذکر شده و فوندوس و کاردیا جمعاً ۴۰٪ که در کتب مرجع ۳۷٪ ذکر شده و در نهایت بخش میانی ۱۶٪ که در کتب مرجع ۲۰٪ ذکر شده (۵). در این مطالعه ارتباط معنی‌داری بین علائم دیسفاری و بی‌اشتهایی با بقای یک‌ساله بیماران مشاهده شد و نتیجه‌گیری این بود که بیمارانی که دیسفاژی و بی‌اشتهایی دارند از لحاظ پیش‌آگهی و بقای یک‌ساله بدترین پیش‌آگهی را دارند در حالیکه بین سایر شکایات و علائم بیماران چنین نتیجه‌ای بدست نیامد. همچنین بین محل درگیری سلولهای تومورال در معده و بقای یک‌ساله بیماران ارتباط معنی‌داری بدست آمد که بیان‌کننده این مطلب است که تومورهای ناحیه پرگزیمال (فوندوس، کاردیا) پیش‌آگهی و بقای بدتری نسبت به تومورهای دیستال دارند (۵). در بین اعمال جراحی انجام شده بر روی بیماران عمل جراحی ساب‌توتال گاسترکتومی بود که پیش‌آگهی بیماران را بهتر می‌کرد در حالیکه بین سایر پروسیجرهای جراحی انجام شده چنین ارتباطی بدست نیامد. در نهایت اینکه هیچ ارتباط معنی‌داری بین مصرف سیگار، الکل، گروه‌های خونی و یا سابقه خانوادگی مثبت با پیش‌آگهی و بقای یک‌ساله بیماران بدست نیامد.

شده بود ارتباط معنی‌داری در افزایش و یا کاهش میزان سوروئوال بدست نیامد.

جدول ۳ - رابطه درصد بقای زیر یک سال و بالای یک سال با محل درگیری معده

	سرطان در ناحیه فوندوس*		سرطان در ناحیه کاردیا+	
	داشتند	نداشتند	داشتند	نداشتند
سوروئوال زیر یک سال	۹۵/۵٪	۷۷/۴٪	۸۸/۷٪	۷۵/۸٪
سوروئوال بالای یک سال	۴/۵٪	۲۲/۶٪	۱۱/۳٪	۲۴/۲٪

* P=0.035 + P=0.037

بحث و نتیجه‌گیری

براساس مطالعه انجام شده بر روی پرونده بیماران با تشخیص کانسر معده، بیشترین فراوانی کانسر از نوع آدنوکارسینوم بود و مثل لنفوم با ۱/۵٪ در مقام دوم قرار داشت که در کتب رفرانس و مقالات معمولاً شیوع لنفوم را ۵٪ ذکر می‌کنند که شاید به دلیل کم بودن میزان بیماران مورد مطالعه ما باشد، میانگین سن بیماران ما ۶۳/۵ ± ۱۱ سال بود که مطابق با کتب رفرانس

References

- 1- Rustgi, A. K. Gastrointestinal cancer: Biology, Diagnosis, and Therapy. Philadelphia, lippincott-caven, 1995.
- 2- Clark, GW, Smyrk, T.C. Buriles. P. et al, IS Barrett's metaplasia the source of a denocarcinoma of the cardia surg/29: 609, 1994.
- 3-Kabat. G. Ng. S. and Wynder. E tobacco alcohol intake and diet in relation to adeno carcinoma e vol one 7th edition, WB.
- 4-Whelan, S. L, parkin, D. M, and Masuyer, E. Trends in cancer incidence and Mortality. Lyon, Francc. IARC Scientific publication, 1993.
- 5-The dore. J. Koh and timothy. Wang. Tumors of the stomach. In slesisenger and Ford tran's Gastro intestinal and Liver diseas

Evaluation of epidemiologic characteristics of patients with gastric cancers in Shohada-e-Tajrish Medical Center between the 1378-1384

* Iravani Sh; MD¹, Sadeghi SH; MD²

Abstract

Background: Gastric cancers are amongst the most common malignancies of upper intestine. Due to its particular anatomy in terms of widespread and complex lymphatic network, it rapidly invades and spreads into far distance which will be refractive to treatment.

Methods and materials: This was a case series survey. All files of patients with documented gastric cancer between 1378 and 1384 were reviewed. The data were analyzed with SPSS-11/5.

Results: The mean age was $63/5 \pm 1$. Adenocarcinoma with the prevalence of 96/8 % was the most common malignancy. Epigastric pain (67%) and weight loss (66%) were the most common symptoms. Antrium (43%) was the most common site of involvement. Dysphagia and weight loss had statistically significant correlation with survival ($P < 0.05$). With regard to the site of involvement, proximal tumors had statistically significant relation with survival ($P < 0.05$).

Conclusion: The obtained results represent that patients with epigastric pain and anorexia had the worst prognosis. The prognosis of proximal tumors was the worst. Among different surgical procedures, subtotal gastrectomy had the best prognosis.

Keywords: Epidemiology, Gastric cancer, Gastrectomy

1-(*)Corresponding author) Assistant professor, Army University Medical Sciences, Faculty of Medicine, Department of Gastroenterology, 501 Medical Center

2- General physician, Army University of Medical Sciences